

Ἐνίοτε, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς ποιητάς, νέα συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ γίνονται ἀπὸ ἄλλα συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ ὄντα ἤδη εἰς χρῆσιν, καθὼς χειριότερος, χειρότερος, καλλιώτερος, ἀρειότερος, ἀσσοτέρω (Ὀδυσ. ρ', 572), προτεραίτερος, μειότερος. Τοιοῦτον καὶ τὸ ἐσχατώτατα (Ξενοφ. Ἑλλ. Ἱστορ. β', 3, 49).

Γίνονται ἀκόμη συγκριτικὰ καὶ ἀπὸ ἐπιρρήματα καὶ ἀπὸ προθέσεις, ὡς ἀπὸ ἐπίθετα (1)· παραδείγματος χάριν, ἄνω, ἄνωτέρω, ἄνωτάτω· καὶ μὲ σχηματισμὸν ἐπιθετικὸν, ἄνώτατα (Ἡρόδ. β', 125)· κάτω, κατωτέρω, κατωτάτω, καὶ κατώτατα· ἔσω, ἐσωτέρω· ἔξω, ἐξωτέρω· ὀπίσω, ὀπίστατος, ἀφάρτεροι (Ἰλ. ψ', 312), τοῦ ὁποῖου τὸ θετικὸν ἀφαρ ἀπαντᾶται εἰς τὸν Θεόγγιν 536· πόρρω, πορρωτέρω, πορρωτάτω· τὸ συγκριτικὸν πόρσιον ἀπαντᾶται εἰς τὸν Πίνδαρον (Ὀλ. α', 183) ἐκ τοῦ Δωρικοῦ πόρσω· καὶ τὸ ὑπερθετικὸν πόρσιστα (Νεμ. 9, 70). Ἐκ τοῦ πρόσω, τὸ ὁποῖον διαφέρει τοῦ πρώτου μόνον κατὰ διάλεκτον, γίνεται τὸ συγκριτικὸν προσωτέρω, καὶ τὸ ὑπερθετικὸν προσωτάτω, καὶ, ὡς ἐπίθετον, προσώτατος (Σαφοκλ. Αἴ. 743)· ἀπὸ, ἀπωτέρω, ἀπωτάτω· ἐγγύς, ἐγγυτέρω, καὶ ἐγγύτερον, ἐγγυτάτω, καὶ τὸ ὀλιγώτερον Ἀττικὸν ἐγγιον, ἐγγιστα, τὸ ὁποῖον ὁμοίως εἶναι εἰς τὸν Ἰσοκράτην (Αἰγίν. Σελ. 393)· ἀγχοῦ, ἀγχοτέρω, καὶ [ἀγχιον] ἄσσον, ἀγχιστα (ἄσσιστα εἰς Αἰσχύλ. βλέπ. Ἠσύχ. Γ. α', Σελ. 580) καὶ ἀγχοτάτω· τὸ ἐπίθετον ὁμοίως ἀγχότερος (Ἡρόδ. ζ', 175), ἀγχιστος (Σο-

(1) Ἐπειδὴ αἱ προθέσεις μὲ τὴν πτώσιν των, καὶ τὰ ἐπιρρήματα, προταττομένου τοῦ ἄρθρου, λαμβάνονται κατὰ σημασίαν ἐπιθετικὴν, δὲν εἶναι καμμία ἀντίφασις νὰ ὑποθέτωμεν ὅτι γίνονται σχηματισμοὶ συγκριτικοὶ ἐκ τούτων τῶν ἐπιρρημάτων καὶ προθέσεων.

Ἀπαντᾶται καὶ ὑπερθετικὸν τοῦ μόνος, μονώτατος (Λυκοῦργ. κατὰ Λεοκράτ. Σελ. 197. Θεόκρ. 15, 137. Ἀριστοφ. Πλούτ. 182 Ἰππ. 351). καὶ συγκριτ. τοῦ αὐτός, αὐτότερος, εἰς τὸν Ἐπίχαρμ. καὶ τὸ ὑπερθετ. αὐτότατος (Ἀριστοφ. Πλούτ. 83), τὸ ὁποῖον λαμβάνεται κατ' ἐννοιαν κωμικὴν.

φοκλ. Οἶδ. τ. 919)· ἐκάς, ἐκαστέρω, ἐκαστάτω· μάλα, μάλλον, μάλιστα· πρὸ, πρότερος [πρότατος] πρῶτος· ὑπέρ, ὑπέρτερος, ὑπέρτατος καὶ ὑπατος κατὰ συγκοπὴν, ὡς τὸ πρῶτος· πάρος, παροίτερος. Εὐρίσκονται ὁμοίως συγκριτικὰ ἀπὸ ἐπιρρήματα μὲ σχηματισμὸν αἰτερός, καθὼς, πρῶτῃ, πρῶτῃ αἰτερός, ἀντὶ τοῦ ὁποίου ἀπαντᾶται πρῶτερος (Θουκυδ. ή, 101)· ὄψέ, ὄψι αἰτερόν καὶ ὄψιτερόν, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐμπορεῖ νὰ γίνεταί καὶ ἀπὸ τὸ ἐπίθετον ὄψιος.

Ἄλλα συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ δὲν ἔχουσι κανέν θετικὸν ἐπίθετον, ἐκ τοῦ ὁποίου νὰ παράγωνται κανονικῶς, ἀλλὰ φαίνονται ὅτι ἐσχηματίσθησαν ἀπὸ τὰ οὐσιαστικὰ τὰ ἀνταποκρινόμενα εἰς τὰ θετικὰ ἐκεῖνα ἐπίθετα, καθὼς, κερδίω ν, οὐδέτερον κέρδιον, κέρδιστος, εἰς τοὺς ποιητὰς, ἐκ τοῦ κέρδος βασιλεύτερος, βασιλεύτατος, ἐκ τοῦ βασιλεύς· ἄλγιον, ἄλγιστος, εἰς τὸν Ὅμηρ. καὶ τοὺς Ἀττικοὺς συγγραφεῖς, ἐκ τοῦ ἄλγος· καλλίω ν, κάλλιστος, ἐκ τοῦ κάλλος· ἀρείω ν, ἀριστος, ἐκ τοῦ ἄρης· Ἀκόμη, ῥιγίω ν, οὐδέτερον ῥίγιον, ῥίγιστος· κῆδιστος, κύδιστος, ἀοιδότατος, ἐκ τοῦ ῥῖγος, κῆδος, κῦδος, ἀοιδός· ὑετώτατος, ἐκ τοῦ ὑετός· μυχοίτατος, μυχαίτατος, καὶ μοίχατος, ἐκ τοῦ μυχός· ὑβριστότερος, ὑβριστότατος, ἐκ τοῦ ὑβριστής. Τὸ δὲ προουργιαίτερος εἶναι ἀπὸ τὴν λέξιν προῦργου, σύνθετον ἀπὸ τὴν πρὸ καὶ τὴν γενικήν τοῦ οὐσιαστικοῦ ἔργον. Τὸ ὀρέστερος καὶ ἀγρότερος φαίνονται ὅτι δὲν εἶναι συγκριτικὰ, ἀλλ' ἀπλᾶ ἐπίθετα, μὴ ἔχοντα ἔννοιαν συγκριτικῶν.

ΠΕΡΙ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΝ κ. τ. λ.

Εἶναι τινὲς λέξεις, αἵτινες φανερόνουςι μόνον τὴν ἀριθμητικὴν ποσότητα τῶν ἀντικειμένων, ἤγουν, τὸ πόσα εἶναι· ὅθεν λέγονται ἀριθμητικά. Ταῦτα εἶναι τὰ ἀκόλουθα, πλησίον τῶν ὁποίων σημειόνομεν καὶ τοὺς ἀλφαθητικούς καὶ ἀριθμητικούς χαρακτῆρας, οἵτινες σημαίνουσι τὴν αὐτὴν ποσότητα.

Εἷς	ἀ,	1.	πεντήκοντα . . .	ν',	50.
δύο	β',	2.	εξήκοντα . . .	ξ',	60.
τρεις	γ',	3.	εβδομήκοντα . . .	ό,	70.
τέσσαρες	δ',	4.	ὀγδοήκοντα . . .	π',	80.
πέντε	έ.	5.	ἐννεήκοντα . . .	ι',	90.
ἕξ	ς',	6.	ἑκατόν	ρ',	100.
ἑπτὰ	ζ',	7.	διακόσιοι	σ',	200.
ὀκτώ	ή,	8.	τριακόσιοι	τ',	300.
ἐννέα	θ',	9.	τετρακόσιοι	ύ,	400.
δέκα	ι,	10.	πεντακόσιοι	φ',	500.
ἑνδεκά	ιά,	11.	ἑξακόσιοι	χ',	600.
δυοκαίδεκα, ἡδωδέκα,	ιβ',	12.	ἑπτακόσιοι	ψ',	700.
τρискаίδεκα (1).	ιγ',	13.	ὀκτακόσιοι	ώ,	800.
τεσσαρεσκαίδεκα	ιδ',	14.	ἐννεακόσιοι	πι',	900.
πεντεκαίδεκα	ιέ,	15.	χίλιοι	α,	1000.
ἕκκαίδεκα	ις',	16.	δισχίλιοι	β,	2000.
ἑπτακαίδεκα	ιζ',	17.	τρισχίλιοι	γ,	3000.
ὀκτωκαίδεκα	ιή,	18.	τετρακισχίλιοι	δ,	4000.
ἐννεακαίδεκα	ιθ',	19.	πεντακισχίλιοι	ε,	5000.
εἴκοσι	κ',	20.	μύριοι	ι,	10000.
εἷς καὶ εἴκοσι κ. τ. λ.	κά,	21.	δισμύριοι	κ,	20000.
τριακόνα	λ',	30.	τρισμύριοι	λ,	30000.
τεσσαράκοντα	μ',	40.	πεντακισμύριοι	ν,	50000.
κ. τ. λ.			κ. τ. λ. (2)		

(1) Καὶ σπανίως δεκατρεῖς, δεκατρία, καὶ γενικὴ δεκατριῶν.

(2) Μεταχειρίζονται ἀριθμητικῶς καὶ τὰ ἀκόλουθα ἐξ κεφαλαϊακῶν γράμματα, Ι, ΙΙ, Δ, Η, Χ, Μ, διὰ τὴν σημαίνωσι τοὺς ἀριθμοὺς, τῶν ὁποίων εἶναι ἀρκτικά· τὸ Ι, ἀρκτικὸν τοῦ ἑ ο ς, σημαίνει ἕν· τὸ ΙΙ, πέντε· τὸ Δ, δέκα· τὸ Η, ἑκατόν· τὸ Χ, χίλια· τὸ Μ, μύρια. Τὰ γράμματα ταῦτα, πλὴν τοῦ ΙΙ, ἐπαναλαμβάνονται ἕως τέσσαρας φορές, διὰ τὴν παρασταίνωσι τοὺς ἄλλους ἀριθμοὺς, ὡς,

Ι, 1.	ΙΙΙΙ, 8.
ΙΙ, 2.	ΙΙΙΙΙ, 9.
ΙΙΙ, 3.	Δ, 10.
ΙΙΙΙ, 4.	ΔΜ, 15.
Π, 5.	ΔΔ, 20.
ΙΙΙ, 6.	ΔΔΔ, 30.
ΙΙΙΙ, 7.	ΔΔΔΔ, 40.

Ἐμπεριλαμβάνοντες τὰ ἄλλα εἰς μέγαν ΙΙ, ἐφάνεροναν ὅτι λαμβάνεται πεντάκις ὁ παρασαινόμενος ἀριθμὸς ἀπὸ τοῦ ἐμπεριλαμβανόμενου γράμμα· οὕτω ΙΔ, σημαίνει 50· ΙΧ, 5000· κτλ.

Οἱ μεταξὺ τῶν δέκα καὶ εἴκοσι ἀριθμοὶ γράφονται συνθέτως, ὡς φαίνονται ἀνωτέρω ὅσοι δὲ εἶναι μετὰ τὸν εἴκοσι, διηρημένως. Παρατηρεῖται δὲ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ὅτι ἐὰν προηγῆται ὁ μικρότερος ἀριθμὸς, μεσολαβεῖ ὁ καὶ σύνδεσμος, ὡς, δύο καὶ εἴκοσι, κ. τ. λ. ἐὰν δὲ ὁ μεγαλύτερος, ἀφίεται: πολλάκις ὁ καὶ ὡς, εἴκοσι δύο, κ. τ. λ.

Ἐκαστον ἄθροισμα δέκα μονάδων λέγεται δεκάς (1)· καὶ πλὴν τῶν δύο πρώτων δεκάδων, τὰ ὀνόματα τῶν ἄλλων μορφώνονται ἀπὸ τὰς μονάδας καὶ τὸ ποσότητος σημαντικὸν κοντα ἐκ τοῦ κόσος, ὡς, τριάκοντα, τεσσαράκοντα, πεντήκοντα, κ. τ. λ.

Ἐκαστον ἑμείως ἄθροισμα ἑκατὸν μονάδων λέγεται ἑκατοντάς· καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἑκατοντάδων μορφώνονται ὡσαύτως ἀπὸ τὰς αὐτῶν, μονάδας, κατὰ προσθήκην τοῦ κόσιοι, ὡς, διακόσιοι, τριακόσιοι, τετρακόσιοι, κ.τ.λ.

Τὰ ὀνόματα δὲ τῶν χιλιάδων συντίθενται ἀπὸ τὸ χίλιοι, καὶ τὰ ἐπιρρήματα, δῖς, τρίς, τετράκις, κ.τ.λ. Μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον γίνονται καὶ τῶν μυριάδων τὰ ὀνόματα.

Ἀπὸ τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα τὸ πέντε ἕως τὸ ἑκατὸν, πλὴν τῶν συνθέτων τρισκαίδεκα, τριακαίδεκα, τεσσαρεσκαίδεκα, τεσσαρακαίδεκα, εἶναι ἄκλιτα· τὰ δὲ λοιπὰ κλίνονται τὰ πλείοτερα, ὡς ἐπίθετα ὀνόματα.

Τὸ τριάκοντα ὅμως εὐρίσχεται κλινόμενον· τριηκόντων ἐτέων (Ἡσίοδ. ἔργ. 696).

Ἄρσενικόν.	Θηλυκόν.	Οὐδέτερον.
Ὄνομας. εἷς (2)	μία	ἓν
Γενική, ἐνός	μιᾶς	ἐνός
Δοτική, ἐνί	μιᾷ	ἐνί
Αἰτιατ. ἕνα	μίαν	ἓν.

(1) Εἰς πᾶσαν ἀριθμητικὴν ποσότητα μεταχειρίζονται τὸν σχηματισμὸν τοῦτον, διὰ τὰ παριστάνωσιν αὐτὴν ἀφηρημένως οἶον, μονάς, διὰς, τριάς κτλ· εἰκάς, τριακάς (κατὰ συγκοπὴν τοῦ εἰκοσᾶς καὶ τριακοντάς), τεσσαρακοντάς, κτλ.

(2) Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα οὐδεῖς, μη-

Δυϊκός.	Πληθυντικός.
Ὄν. καὶ Αἰτ. δύο (1), ἢ δύω	Γεν. δυῶν
Γεν. καὶ Δοτ. δυοῖν, ἢ δυεῖν (2).	Δοτ. δυσί.
Ἄρσενικόν καὶ θηλυκόν.	Οὐδέτερον.
Ὄν. τρεῖς, τέσσαρες (3)	τρία, τέσσαρα
Γεν. τριῶν, τεσσάρων	τριῶν, τεσσάρων
Δοτ. τρισί, τέσσασι	τρिसί, τέσσασι
Αἰτ τρεῖς, τέσσαρας	τρία, τέσσαρα.

Ἐκ τῶν ἀριθμητικῶν ὀνόματα παράγονται καὶ ἐπιρρήματα εἰς ἸΣ, ὦς, δῖς, τρίς, τετράκις, πεντάκις, κ.τ.λ.

Ἐκ τούτων γίνονται καὶ ἄλλα διάφορα σύνθετα μὲ μεταβολὰς τινὰς, τὰς ὁποίας πάσχουσιν εἰς τὴν σύνθεσιν, ὦς, δίμετρος, τρίμετρος, τετράμετρος, πεντάμετρος, ἑκατόμυλος, χιλιάνδρος, χιλιόταλαντος, διετής, τριετής, τριακονταετής καὶ τριακοντούτης, κ.τ.λ.

δεις, ἀπό τὰ, οὐδέ, μηδέ, καὶ εἷς, τὰ ὅποια λέγονται καὶ διηρημένως διὰ πλειοτέραν ἐπίτασιν τῆς ἀρνήσεως, ὦς, οὐδέ εἷς, μηδέ εἷς. Λέγονται καὶ πληθυντικῶς εἰς τὸ ἄρσενικόν, ὦς οὐδένες, οὐδένων οὐδέσιν, οὐδένας· μηδένες, μηδένων, κτλ.

Εἰς τὸν Ἀριστοτέλην καὶ πολλοὺς μεταγενεστέρους συγγραφεῖς εὐρίσκονται καὶ τὰ σύνθετα μηθεῖς, οὐθεῖς, μηθεν, οὐθεν, ἀπό τὰ μήτε, οὐτε. Εἰς τὸν Ὅμηρον, τὸ οὐτις.

(1) Τὸ διὰ τοῦ Ο εἶναι τῶν Ἀττικῶν, καὶ τὸ μεταχειρίζονται ἀκλίτως καὶ εἰς τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν τὰ δὲ δύω, δυῶν, δυσί, δὲν εἶναι Ἀττικά. Ἦτο δὲ καὶ ἄλλος ἀρχαῖος σχηματισμὸς δυός, τοῦ ὁποίου πιθανῶς εἶναι ὁ δυϊκὸς δύω· καὶ διοός, τὸ αὐτὸ μὲ τὸ δισσός, κλινόμενον καὶ πληθυντικῶς· ἐντεῦθεν τὸ οὐσιαστικὸν διοή, ἢ ἀμφιβολία, καὶ τὸ ρῆμα διοιάζω, διοάζω, ἐνδιοιάζω.

Τὸ ἀμφω, ἀπαντάται πολλάκις ἀκλίτον εἰς τοὺς παλαιούς ποιητάς, καὶ εἰς νεωτέρους συγγραφεῖς· συνήθως δὲ τὸ ἀμφοῖν, λαμβάνεται καθ' ὅλα τὰ γένη ἀντὶ γενικῆς καὶ δοτικῆς.

(2) Τὸ δυεῖν εἶναι σπανιώτερον, καὶ λαμβάνεται μόνον εἰς τὴν γενικὴν.

(3) Καὶ Ἀττικῶς, τέτταρες. Ἀντὶ δὲ τῆς δοτικῆς τέσσασι ἢ τέττασι ἀπαντάται εἰς τοὺς ποιητάς, τέτρασι.

Ἐντὶ τῶν ἀριθμῶν τῶν συντιθεμένων ἀπὸ δεκάδας καὶ 8 ἢ 9 μονάδας, ὡς, ὀκτωκαίδεκα, ἐννεακαίδεκα, συνειθίζουσι περιφραστικῶς νὰ μεταχειρίζονται τὸν πλήρη ἀπὸ δεκάδας, ἀφαιροῦντες τὰς δύο μονάδας, ἢ τὴν μίαν, καθὼς, «ἔτεα δυῶν δέοντα εἴκοσι (Ἡρόδ. ἀ, 94)», ἀντὶ ὀκτωκαίδεκα «νῆες μιᾶς δέουσαι τεσσαράκοντα (Θουκυδ. ἦ, τ)», ἀντὶ, ἐννέα καὶ τριάκοντα, ἢ, πρὸς ταῖς τριάκοντα.

Ἐντὶ, δύο ὁμοῦ, τρεῖς ὁμοῦ, κ.τ.λ. ἀπαντᾶται εἰς τοὺς συγγραφεῖς σύνδυο, σύντρεῖς, κ.τ.λ. ὡς, «σύν τε δὺ ἐρχομένω (Ἰλ. κ', 224)». «οὐδὲ ζυνεείκοσι φωτῶν ἔστ' ἄφενος τοσοῦτον (Ὀδυσ. ξ', 98)». «καὶ σχεδόν τι οἶμαι ἐμὲ πλείω χρήματα εἰργάσθαι, ἢ ἄλλους σύνδυο, οὓς τινὰς βούλει τῶν σοφιστῶν (Πλάτ. ἰππ. Μ. Σελ. 8· τόμ. θ'.)». Καὶ ἐπὶ διαιρέσεως ὁμοίως, ἀντὶ ἀνὰ δύο, ἀνὰ τρεῖς, κ.τ.λ., καθὼς, «οἱ δ' ἄρα (θῆρες) πάντες σύνδυο κοιμήσαντο (Ὀμήρ. Ὑμν. δ', 74)». «σύνδυο ἦμεν οἱ τριηραρχοῦντες (Δημοσθ. κατὰ Μειδ. Σελ. 564)».

Τ Α Κ Τ Ι Κ Α.

Τακτικὰ λέγονται ὅσα φανερόνουςι τὴν τάξιν, εἴτε τὸν τόπον, τὸν ὁποῖον κρατεῖ ἕκαστον πρᾶγμα θεωρούμενον πρὸς ἄλλα. Παράγονται δὲ ἀπὸ τὰ ἀριθμητικά, πλὴν τοῦ πρώτος, καὶ δεύτερος, καὶ παρασταίνονται πολλάκις μὲ μόνον τὰ γράμματα τοῦ ἀλφάβητου, ὡς καὶ τὰ ἀριθμητικά.

ἀ.	πρῶτος.	ἦ.	ὄγδοος.
β'.	δεύτερος.	θ'.	ἐννατος.
γ'.	τρίτος.	ί.	δέκατος.
δ'.	τέταρτος.	ιά.	ἐνδέκατος.
έ.	πέμπτος.	ιβ'.	δωδέκατος.
ς'.	ἕκτος.	ιγ'.	τρισκαιδέκατος (1).
ζ'.	ἑβδομος.	ιδ'.	τεσσαρακαιδέκατος.

(1) Καὶ διηρημένως, τρίτος καὶ δέκατος· τέταρτος καὶ δέκατος. Οὕτω καὶ περὶ τῶν λοιπῶν μέχρι τοῦ εἰκοστος, πέμπτος καὶ δέκατος, ἕκτος καὶ δέκατος, κτλ.

Πρὸς τούτοις, διὰ νὰ ἐκφραζῶσι τὸ ἡμισυ, ἢ κλασματικὸν ἀριθμὸν, εἰς

ιέ.	πεντεκαιδέκατος.	ν'.	πεντηκοστός.
ισ'.	έκκαιδέκατος.	ψ'.	έννενηκοστός.
ιζ'.	έπτακαιδέκατος.	ρ'.	έκατοστός.
ιή.	όκτωκαιδέκατος.	σ'.	διακοσιοστός. κ. τ. λ.
ιθ'.	έννεακαιδέκατος.	α.	χιλιοστός.
κ'.	είκοστός.	β.	δισχιλιοστός.
κά.	είκοστός πρώτος κ. τ. λ.	ε.	πεντακισχιλιοστός
λ'.	τριακοστός.	ι.	μυριοστός.
λά.	τριακοστός πρώτος, ή πρώτος και τριακοστός κ. τ. λ.	ρ.	δεκακισμυριοστός. έκατοντακισμυριοστός. χιλιακισμυριοστός. κ. τ. λ'
μ'.	τεσσαρακοστός.		

Τά τακτικά ἀποκρίνονται εἰς τήν ἐρώτησιν πό σ τ ο ς .

Τά μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ εἰκοστοῦ τακτικά, πλὴν τοῦ δευτέρου, ἑβδομος, ὄγδοος, λήγουσιν εἰς τ ο ς . Τά δὲ ἄλλα σχηματίζονται εἰς σ τ ο ς , ὡς, εἴκο-σι, εἴκο-στός· τριάκο-ντα, τριακο-στός· ἑκατό-ν, ἑκατο-στός· διακόσιο-ι, διακοσιο-στός. κ. τ. λ.

Εἰς τὰ τακτικά, καθὼς καὶ εἰς τὰ ἀριθμητικά, ὅταν προηγήται ὁ μικρότερος ἀριθμὸς, βάλλεται εἰς τὸ μεταξὺ ὁ καὶ σύνδεσμος, ὡς, πρώτος καὶ τριακοστός· ὅταν δὲ ὁ μεγαλύτερος, ἀποσιωπᾶται· τριακοστός πρώτος.

Ἐκ τῶν τακτικῶν ὀνόματα παράγονται ἄλλα εἰς αἰ ο ς· ὡς,

νομίσματα, μέτρα, καὶ βάρη, μεταχειρίζονται λέξεις συνθέτους ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ βάρους, ὡς, μ ν ᾶ, ὀβολός, τάλαντον, μετὴν ἐπιθετικὴν κατάληξιν ο ν, ι ο ν, αἰ ο ν, καὶ ἀπὸ τὸ ἡ μ ε (ἡμισυ), προτάττοντες τὸν τακτικὸν ἀριθμὸν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀφαιρεῖται τὸ ἡμισυ τῆς μονάδος, ὡς τέταρτον ἡμιτάλαντον, ἀντὶ $3\frac{1}{2}$ τάλαντα. ἑβδομο ἡμιτάλαντον, ἡγουν $6\frac{1}{2}$ τάλαντα· οὕτω καὶ τρίτον ἡμιδραχμον, τρίτον ἡμιμναῖον, ἡγουν $2\frac{1}{2}$ δραχμαί, κ. τ. λ.

Ἀπὸ ταύτην δὲ πρέπει νὰ διακρίνεται ἄλλη τις φράσις, ὅταν αἱ σύνθετοι αὗται λέξεις ἦναι εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν, καὶ συντροφευμένοι μετ' ἀριθμητικὸν ὄνομα, ὡς, τρία ἡμιτάλαντα· τοῦτο δὲν σημαίνει $2\frac{1}{2}$ τάλαντα, ἀλλὰ τρία μισά, ἡγουν, ἐν τάλαντον καὶ ἡμισυ· οὕτω καὶ πέντε ἡμιτάλαντα, ἡγουν, $2\frac{1}{2}$ τάλαντα· πέντε ἡμιμναῖα, τρία ἡμιμναῖα, κτλ.

δευτεραῖος, τριταῖος, τεταρταῖος, κ. τ.λ. τὰ ὅποια φανερόνουςι καιρὸν δύο ἡμερῶν, τριῶν, τεσσάρων, κ. τ. λ. ταῦτα ἀποκρίνονται εἰς τὴν ἐρώτησιν ποσταῖος.

Τὰ τακτικὰ συντιθέμενα μὲ τὴν λέξιν μόριον, φανερόνουςι μέρος τι ὠρισμένον διηρημένης ποσότητος· ὡς, τριτημόριον, τεταρτημόριον, πεμπτημόριον, ἑκτημόριον, κ. τ. λ. (1).

Οἱ πολλαπλάσιοι ἀριθμοὶ λαμβάνουσι τὴν κατάληξιν πλοος, καὶ κατὰ συναίρεσιν πλους· οἶον, διπλοῦς, τριπλοῦς, κ. τ. λ.

Ἐκ τῶν ἀριθμητικῶν ὀνομάτων γίνονται ἐπιρρήματα σημαίνοντα τὸ ποσάκεις· ἐκ τοῦ δύο καὶ τρεῖς, γίνεται δῖς· τρίς· εἰς δὲ τὰ ἄλλα προστίθεται ἡ κατάληξις κίς, ακίς, τακίς· οἶον, τέσσαρα, τεσσαράκίς, ὅθεν τετράκίς· πέντε, πεντάκίς, κ. τ. λ. τριάκοντα, τριακοντάκίς.

Οἱ σημαίνοντες ἀναλογίαν ἀριθμοὶ λαμβάνουσι τὴν κατάληξιν πλάσιος· οἶον, διπλάσιος, τριπλάσιος, κ.τ.λ. οὕτω δὲ 9 λέγεται τριπλάσιος τοῦ 3.

ΕΠΙΜΕΡΙΖΟΜΕΝΑ.

Διὰ τὰ φανερόνουςι τὰ μέρη ἐνὸς ὅλου ἀθροίσματος, μεταχειρίζομεθα ὀνόματα τινὰ, τὰ ὅποια λέγονται ἐπιμεριζόμενα, ὡς παρασταίνοντα τὰ μέρη εἰς τὰ ὅποια τὸ ὅλον ἐπιμερίζεται. Τὰ ὀνόματα ταῦτα εἶναι· α'. ἕκαστος, τὸ ὅποιον φανερόνουςι ὅλα τὰ μέρη τοῦ ὅλου λαμβανόμενα χωριστὰ καθ' ἓν, καὶ πρέπει νὰ ᾔηται πλείότερα παρά δύο· ὡς, ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων. β'. ἑκάτερος· ὅταν τὸ ὅλον σύγκηται ἀπὸ δύο μέρη, τὰ ὅποια λαμβάνονται χωριστὰ καθ' ἓν· ὡς, ἑκάτερος τῶν κρινομένων. γ'. ἄλλος, τὸ ὅποιον φανερόνουςι ἐν ὑποκείμενον χωριζόμενον ἢ διακρινόμενον ἀπὸ πολλὰ· ὡς, ἄλλος ἀνθρώπων. δ'. ἕτερος, ὅταν τὸ ὅλον σύγκηται ἀπὸ δύο ὑποκείμενα, καὶ λαμβάνομεν ἐκ τούτων τὸ ἓν· ὡς, ὁ ἕτερος τῶν κρινομένων.

(1) Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην μεταχειρίζονται ἀπλῶς καὶ τὰ τακτικὰ, λέγοντες, ἐν τρίτον, δύο τρίτα, κ. τ. λ.

ἴδομεν ὅτι τὰ ὀνόματα φυλάττουσι κανονικὴν τινὰ μορφήν εἰς τὴν κλίσιν, εἰς τὰς πτώσεις, εἰς τὸ γένος, καὶ εἰς τοὺς ἀριθμοὺς αὐτῶν· ἔθεν λέγονται καὶ ὀμαλά. Εὐρίσκονται ὅμως πολλὰ, τὰ ὁποῖα ἐκβαίνουσιν ἀπὸ τὴν κανονικὴν ταύτην μορφήν, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθησαν ἀνώμαλα. Ἡ ἀνωμαλία συμβαίνει κατὰ γένος, κατὰ κλίσιν, κατὰ μεταπλασμόν, καὶ κατὰ πλεονασμόν.

Α'. Κατὰ τὸ γένος. Ὄνόματα τινὰ ἔχουσιν ἄλλο γένος εἰς τὸν ἐνικόν, καὶ ἄλλο εἰς τὸν πληθυντικόν ἀριθμόν· ἔθεν λέγονται ἑτερογενῆ.

Ἄρσεικόν εἰς τὸν ἐνικόν, καὶ οὐδέτερον εἰς τὸν πληθυντικόν· οἶον, ὁ δεσμός, τὰ δεσμά· εὐρίσκεται ὅμως καὶ πληθυντικῶς, δεσμοὺς (Ὀδυσ. θ', 724· καὶ Αἰσχύλ. Προμ. 524). Ὁ δίφρος, τὰ δίφρα· ὁ θεσμός, τὰ θεσμά· ἡ κέλευθος, τὰ κέλευθα· ὁ κύλος, τὰ κύκλα· ὁ λύχνος, τὰ λύχνα· ὁ σῖτος, τὰ σῖτα· ὁ σταθμός, τὰ σταθμά· ὁ τάρταρος, τὰ τάρταρα.

Εἰς ταῦτα ὁ ἐνικός ἀριθμὸς δὲν ἀπαντᾶται κατὰ γένος οὐδέτερον· τὰ ἀκόλουθα ὅμως εὐρέθησαν οὐδέτερα καὶ εἰς τὸν ἐνικόν, τὰ νῶτα ἐκ τοῦ νῶτον· τὰ ἔρετμά ἐκ τοῦ ἔρετμόν (Ὀδυσ. λ', 77· μ', 15· ψ', 268)· τὰ ζυγά ἐκ τοῦ ζυγόν (Πλάτ. Κρατύλ. 31). Τὰ ἀκόλουθα οὐδέτερα εἰς τὸν πληθυντικόν εἶναι σπανιώτερα, ὁ δρυμός, τὰ δρυμά (Ἰλ. λ', 118· κ.τ.λ.)· ὁ δάκτυλος, τὰ δάκτυλα (Θεόκρ. 19, 3)· ὁ τράχηλος, τὰ τράχηλα (Καλλιμ. ἀποσπ. 98)· ὁ ῥύπος, τὰ ῥύπα (Ὀδυσ. ζ', 93).

β'. Κατὰ κλίσιν. Τοιαῦτα εἶναι ὅσα ἔχουσι μίαν ὀνομαστικὴν, κλίνονται ὅμως κατὰ δύο διαφόρους κλίσεις, ἢ, φυλάττονται τὴν αὐτὴν κλίσιν, λαμβάνουσιν εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις διαφόρους σχηματισμούς· ἔθεν λέγονται ἑτερόκλιτα· οἶον,

1. Τὰ εἰς ἧς οὐσιαστικὰ κλίνονται κατὰ τὴν πρώτην καὶ πέμπτην κλίσιν, ὅχι ὅμως εἰς ὅλας τὰς πτώσεις, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν

αιτιατικὴν καὶ κλητικὴν· οὕτω τὸ Σωκράτης κάμνει αιτιατικὴν Σωκράτην, κατὰ τὴν πρώτην, καὶ Σωκράτη, κατὰ τὴν πέμπτην· Ἀριστοφάνης, Ἀριστοφάνην καὶ Ἀριστοφάνη· εἰς τὴν κλητικὴν, Στρεψιάδη, κατὰ τὴν πρώτην, καὶ Στρεψιάδες, κατὰ τὴν πέμπτην. Οἱ Ἴωνες μάλιστα κλίνουσι διάφορα ὀνόματα τῆς πρώτης κλίσεως κατὰ τὴν πέμπτην, λέγοντες, παραδείγματος χάριν, δεσπότεα, δεσπότεας, Λευτυχίδια, κυβερνήτεα, Πέρσεα, ἀντὶ δεσπότην, δεσπότης, Λευτυχίδην, κυβερνήτην, Πέρσην. Οὕτω Θαλῆς, Θάλητος, Θάλητα, κατὰ τὴν πέμπτην· Θάλεω, Ἴωνικῶς, καὶ Θαλοῦ, Θαλήν, κατὰ τὴν πρώτην, καθὼς μύκης, μύκου, καὶ μύκητος.

2 Κατὰ τὴν τρίτην ὡς, χόος, χοῦς, χόου, χοῦ, καὶ χοῦς, χοός, χοῖ, κατὰ τὴν πέμπτην, καθὼς βοῦς, βοός, βοῖ. Ὅθεν πρόχουσιν (Ἀριστοφ. Νεφέλ. 270), ἀντὶ προχόοισιν. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκλίνετο εἰς τοὺς νεωτέρους ἐκκλησιαστικούς συγγραφεῖς τὸ νόος, νοῦς, νοῖ, νόα, ἀντὶ νοῦ, νῶ, νοῦν, κατὰ τοὺς Ἀττικούς.

Τὸ ὄσσε ἐθεωρεῖτο εἰς τὸν Ὅμηρον ἀπὸ τοὺς Γραμματικούς ὡς δυϊκὸς ἀριθμὸς τοῦ οὐδετέρου, ὄσσοις, ὄσσεος, ἀντὶ ὄσσεε. Εὐρίσκεται ὅμως ὄσσων, ὄσσοις, ὄσσοισι (Ἰλ. ξ', 94. Ἡσίοδ. Ἡρακλ. Ἀσπ. 426. Αἰσχύλ. Προμηθ. 144), ὡς ἀπὸ ἀρσενικὸν ὄσσοις, ὄσσου. Οὕτω ἐκ τοῦ οὐδετέρου, ὄχος, ὄχεος, γίνεται ὄχεα, ὄχεσι, ὄχέεσσι (Ἰλ. ε', 745, 722). Εὐρίσκεται ὅμως καὶ ὄχωι, ὄχοις (Αἰσχύλ. Προμηθ. 135. Ἡρόδ. η', 124. Σοφ. Ἡλ. 727), ὡς ἀπὸ ἀρσενικὸν, ὄχος, ὄχου.

Τὸ Οἰδίπους, καὶ ὅλα τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ ποῦς, κλίνονται κατὰ τὴν πέμπτην, ὡς, Οἰδίποδος, Οἰδίποδι, κ. τ. λ., καὶ κατὰ τὴν τρίτην, μάλιστα εἰς τοὺς Ἀττικούς, ὡς, Οἰδίπους, Οἰδίπου, κ. τ. λ. εἶναι καὶ ἄλλος σχηματισμὸς τῆς γενικῆς Οἰδιπόδεω (Ἡρόδ. δ' 149) ἐκ τοῦ Οἰδιπόδης, κατὰ τὴν πρώτην.

Τὰ εἰς ὡς κλίνονται μέρος μὲν κατὰ τὴν τετάρτην, Ἀττι-

κῶς, ὡς Μίνωος, Μίνω, μέρος δὲ κατὰ τὴν πέμπτην, ὡς Μίνωος Μίνωος (Ὀδυσ. ρ', 523) καὶ Μίνω (Ἡρόδ. α', 171. Θουκυδ. α', 8. Ἴσοκ. Παναθ. Σελ. 241). Οὕτω καὶ γάλλωος, γάλλωος, καὶ γάλλω· κάλλωος, κάλλωος, καὶ κάλλω· ἄλλωος, ἄλλωος, καὶ ἄλλω· Ἡρωος, αἰτιατικὴ ἦρω, ἀντὶ ἦρωα, καὶ ἦρωος, ἀντὶ ἦρωα.

3. Ἐνίοτε τὸ αὐτὸ ὄνομα κλίνεται κατὰ διαφόρους σχηματισμούς τῆς αὐτῆς κλίσεως· τὸ ἔγγελλος, παραδείγματος χάριν, ἐκλίνεται ἀπὸ τοῦ Ἀττικοῦ εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν, ὡς τὸ ἰχθύς, εἰς δὲ τὸν πληθυντικὸν, ὡς τὸ πῆχυσ· ὄθεν, ἐγγέλλων (Ἀριστοφ. Νεφ. 559). τὰς ἐγγέλλεις (ὁ αὐτ. Ἴππ. 864).

ΜΕΤΑΠΛΑΣΜΟΣ ΚΛΙΣΕΩΣ.

Εἶναι καὶ ἄλλοι τινὲς σχηματισμοὶ πτώσεων, οἵτινες δὲν φαίνεται ὅτι προήλθον ἀπὸ δύο ὀνομαστικᾶς διαφοροῦ καταλήξεως, τὴν μὲν συνήθη, τὴν δὲ ἀχρηστον· ἔπειτα, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀχρηστων ὀνομαστικῶν ἤθελεν αὐξηθῆν παραπολύ, ἐὰν πᾶσα πῶσις ἀπομακρυνομένη ἀπὸ τὸν κύριόν τῆς σχηματισμὸν, ἀνεφέρετο εἰς ἄλλην τινὰ μορφήν ὀνομαστικῆς. Φαίνεται λοιπὸν πιθανώτερον ὅτι ὁ κύριος σχηματισμὸς τῆς πτώσεως μετεβάλλετο ἐνίοτε εἰς σχηματισμὸν τῆς αὐτῆς πτώσεως γινόμενον κατὰ ἄλλην κλίσειν, τὸ ὁποῖον εὐκόλως ἠδύνατο νὰ συμβαίη εἰς Γλῶσσαν ἀκόμη ἀκανόνιστον καὶ ἀστερέωτον. Ἡ μεταβολὴ αὕτη ὀνομάσθη ἀπὸ τοῦς Γραμματικοῦς μεταπλασμοὺς κλίσεως. Τὰ ἀκόλουθα εἶναι τὰ κυριώτερα εἶδη τοῦ μεταπλασμοῦ.

1. Τὰ εἰς κλος κύρια ὀνόματα κλίνονται πολλάκις καθὼς τὰ εἰς ΚΛΗΣ, καὶ πάλιν τὰ εἰς ΚΛΗΣ, καθὼς τὰ εἰς ΚΛΟΣ. οὕτω, παραδείγματος χάριν, Ἐτεοκλήης (ὄθεν αἰτιατικὴ Ἐτεοκλέα, (Αἰτιχόλ. Ἐπτ. 1009· κλητικὴ, Ἐτεόκλεις, αὐτόθι, 1001)· δοτικὴ δὲ Ἐτεόκλω, ὡς ἀπὸ ὀνομαστικῆν Ἐτέοκλος· Πάτροκλος, γενικὴ, Πατροκλήος (Ἰλ. ρ', 670. Ὀδυσ. λ, 467), ἀντὶ Πατρόκλου (Ἰλ. π', 478)· αἰτιατικὴ, Πατροκλήα (Ἰλ. λ', 601· π', 121· 818), ἀντὶ Πάτροκλον (Ἰλ. ε', 201).

πλητική Πατρόκλεις (Ἰλ. π', 7· 693· 754), ὡς ἀπὸ ὀνομαστικῆν Πατροκλῆς.

Οὕτω καὶ Ἀντιφάτης ἔχει αἰτιατικὴν Ἀντιφατῆα (Ὀδυσ. δ', 243), ὡς ἀπὸ ὀνομαστικῆν Ἀντιφατεύς.

2. Ὄνόματα τινὰ τῆς πρώτης, δευτέρας, καὶ τρίτης κλίσεως, ἔχουσι μάλιστα εἰς τὴν ἐνικήν δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν, καὶ εἰς τὴν πληθυντικὴν ἀκόμη, κατὰ τὴν πέμπτην κλίσεως, καθὼς,

Ἄϊδος, ἄϊδος (ὡς ἐκ τοῦ ἄϊς, ἀντὶ τοῦ ὁποίου ὄμως δὲν ἀπαντᾶται παρὰ αἰδῆς ἢ αἰδῆς), ἀντὶ αἰδου (αἰδεω), αἰδῆ.

Ἄλκι (Ἰλ. ε', 299) ὡς ἐκ τοῦ ἄλξ, ἄλκιδος, ἀντὶ ἄλκῃ. Ἰωκῆα (Ἰλ. λ', 600), ἀντὶ ἰωκῆν.

Κλάδι (Ἀριστοφ. Λυσιστρ. 632), καὶ κλάδεσι (δ αὐτ. ὄρν. 239), ὡς ἐκ τοῦ κλάς, κλαδός, ἀντὶ κλάδω, κλάδοις. Οὕτω καὶ κρίνεσι (Ἀριστοφ. Νεφ. 908), τοῦ ὁποίου ἄλλη ὀνομαστικὴ δὲν ἀπαντᾶται παρὰ κρίνον· τοῦτο εἶναι πιθανῶς ἀνάλογον μὲ τὸ, δένδρον, δένδρεσι.

Λιτί, λιτα (Ἰλ. θ', 441. σ', 352. ψ, 354) ὡς ἐκ τοῦ λις λιτός, ἀντὶ λιτῶ, λιτόν.

Ὑσμῖνι εἰς τὸν Ὅμηρον, ὡς ἐκ τοῦ ὕσμιν, ὕσμινος, ἀντὶ ὕσμίνῃ.

3. Οὕτω καὶ ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς διαφόρων οὐδετέρων ληγόντων εἰς ΟΝ, σχηματίζεται, μάλιστα εἰς τὴν δοτικὴν, κατὰ τὴν πέμπτην κλίσειν, παραδείγματος χάριν,

Ἄνδραπόδεσσι (Ἰλ. ή, 475), ἀντὶ ἀνδραπόδοις, ἐκ τοῦ ἀνδράποδον.

Ἐγκασσι (Ἰλ. λ', 438). ἀντὶ ἐγκάστοις, ἐκ τοῦ ἔγκατον, πληθ. ἔγκατα καὶ ἡ δοτικὴ, ἔγκασσι, ὡς κέρατα, κέρασσι οὕτω καὶ

πρόβασσι, ἀντὶ προβάτοις.

Προσώπατα, προσώπασσι (Ἰλ. ή, 212), ὡς ἐκ τοῦ πρόσωπας, προσώπατος, ἀντὶ πρόσωπα, προσώποις.

Οἱ Αἰτωλοί, οἵτινες ἦσαν Αἰολικὴ φυλὴ, ἐσχημάτιζον τὰ ὀνό-

ματα τῆς πέμπτης κλίσεως εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν κατὰ τὴν τρίτην, λέγοντες, γερόντοις, παθημάτοις, ἀντί γέρουσι, παθήμασι.

4. Τοιοῦτος μεταπλασμός εἶναι καὶ εἰς τὸ ἐρίηρες ἑταῖροι, ἐρυσάρματες ἵπποι, εἰς τὸν Ὅμηρον, ἀντί ἐρίηροι, ἐρυσάρμοτοι.

Τὸ δὲ μάστι καὶ μάστιν (Ἰλ. ψ', 500· Ὀδυσ. δ, 182) δὲν εἶναι μεταπλασμός ἀντί μάστιγι, μάστιγα, ἀλλὰ κανονικοὶ σχηματισμοὶ τοῦ μάστις, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾶται εἰς τὸν Ἡσύχιον.

ΠΛΕΟΝΑΖΟΝΤΑ.

Πολλὰ ὀνόματα ἔχουσι δύο σχηματισμοὺς τῆς αὐτῆς πτώσεως ὅθεν λέγονται πλεονάζοντα. Γενικῶς ὅμως, εἰ δύο οὗτοι σχηματισμοὶ δὲν ἦσαν τῆς αὐτῆς διαλέκτου, ἀλλ' ὁ μὲν μιᾶς τινος, ὁ δὲ ἄλλης.

Οἱ δύο οὗτοι σχηματισμοὶ εὐρίσκονται πολλάκις εἰς τὴν ὀνομαστικὴν, ὡς, ὁ τὰ ὁς, καὶ Ἀττικ. τὰ ὦς, τὰ ὦ, καὶ τὰ ὦν, τὰ ὦνος· λαγὸς, Ἰωνικ. λαγῶος, καὶ Ἀττικ. λαγῶς· ναὸς, καὶ νεῶς. λαὸς, καὶ λεῶς· δάκρυ, καὶ δάκρυον· ἔρωσ, ἔρωτος· γέλωσ, γέλωτος, καὶ Αἰολικῶς, ἔρος, ἔρου· γέλωσ, γέλωτος· τὸ δένδρον, τοῦ δένδρου, καὶ τὸ δένδρος, τοῦ δένδρεος, ὅθεν δένδρει, δένδρεα, δένδρέων, δένδρεσι· καὶ μέδιόφορον γένος, ὁ σίελωσ, καὶ Ἀττικ. τὸ σίαλον· τὸ ὄνειρον, καὶ ὁ ὄνειρος.

Ὄνόματα εἰς ὦν, ὄνος, οἱ Ἀττικοὶ ἔκλινον αὐτὰ εἰς ὦ, οἴσ· οἴον, χελιδῶ, χελιδοῦς, ἀντί χελιδῶν, χελιδόνος· ἀηδῶ, ἀηδοῦς· οὔτω καὶ γοργῶ, εἰκῶ.

Τὸ χρώσ εἶναι πλεονάζον διόλου σχεδόν, ὁ χρώσ, τοῦ χρωτὸς, τῷ χρωτί, τὸν χρωτα· καὶ, χροῦς χροὸς, χρωί (καὶ χρωῖ, ὡς εἰς τὴν φράσιν, ἐν χρωῖ), χροά. Τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ χροῦς λήγουσι συνήθως κατὰ τοὺς Ἀττικούς εἰς χρώσ, καθῶς, λευκόχρώσ, κυανόχρώσ.

Ὄνόματα τινὰ σχηματίζουσι τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἐξ ἄλλης

ὀνομαστικῆς, ὁποῖον τὸ πρ ε σ θ ε υ τ ῆ ς, τὸ ὁποῖον ἔχει πληθυν-
τικόν, οἱ πρ ε σ θ ε ι ς, ἐκ τοῦ πρ ε σ θ υ ς, ἢ πρ ε σ θ ι ς.

Πολλάκις νέος σχηματισμὸς ὀνομαστικῆς γεννᾶται ἀπὸ πλα-
γίαν πτώσιν ἄλλης παλαιᾶς ὀνομαστικῆς, καθὼς, φύλαξ, φύ-
λακος· καὶ ὁ φύλακος, τοῦ φυλάκου· μάρτυς, (μάρ-
τυρ), μάρτυρος· καὶ ὁ μάρτυρος τοῦ μαρτύρου·
διάκτωρ, διάκτορος· καὶ ὁ διάκτορος τοῦ διακτό-
ρου· δμῶς, δμῶδς, καὶ ὁ δμῶδς, τοῦ δμωοῦ· θύ-
λαξ, θύλακος· καὶ ὁ θύλακος, τοῦ θυλάκου· οὕτω
καὶ ἀπὸ τὴν αἰτιατικὴν Δημητέρα, Δήμητρα, ἔγινε νέα
ὀνομαστικὴ Δήμητρα, Δημήτρας.

Ὄνόματα τινὰ ἔχουσι εἰς χρῆσιν ἓνα μόνον σχηματισμὸν ὀνομα-
στικῆς, εἰς τὰς πλαγίας ὁμῶς πτώσεις ἔχουσι καὶ ἄλλους σχημα-
τισμοὺς, οἵτινες ὑποθέτουσι ὀνομαστικὴν διάφορον ἀπὸ τὴν συνήθη.
Τὸ υἱός, παραδείγματος χάριν, κλίνεται τακτικῶς, υἱοῦ, υἱῶ, υἱόν·
πληθ. υἱοί, κ.τ.λ. Πλὴν εἰς τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν τοῦ ἐνικοῦ, καὶ
εἰς τὴν ὀνομαστικὴν, γενικὴν, δοτικὴν, καὶ αἰτιατικὴν τοῦ πληθυν-
τικοῦ εἶναι εἰς τοὺς Ἄττικοὺς πλέον συνήθεις οἱ σχηματισμοί,
υἱέος, υἱεῖ. υἱεῖς, υἱέων, υἱέσι, υἱέας καὶ υἱεῖς, ἐκ τῆς ἀχρήστου
ὀνομαστικῆς υἱεύς. Πλὴν τῶν σχηματισμῶν τούτων, εἰς τὸν Ὅμη-
ρον ἀπαντᾶται καὶ υἱέα (Ἰλ. ν', 350). Εἰς τὸν Ὅμηρον ἀκόμη εὐ-
ρίσκονται καὶ οἱ σχηματισμοί, υἱος, υἱῖ, υἱᾶ, πληθ. υἱες, υἱάσι, υἱας,
τῶν ὁποίων ἢ ὀνομαστικὴ πρέπει νὰ ἐστάθῃ υἱς. Οὕτω εἰς τὴν
Ἄττικὴν διάλεκτον εὐρίσκεται, σέων, σέας, ἐκ τῆς ἀχρήστου ὀνο-
μαστικῆς, σεὺς, ἀντὶ τῆς ὁποίας εἰς τὰς ἄλλας διαλέκτους ἦτο, σῆς,
σητός. Οὕτω ἀκόμη, ὄνειρον, ὄνειρου, καὶ ὄνειρατος ἐκ τοῦ ὄνειρας.

Ὄνόματα ἄκλιτα, καὶ ἐλλείπτικὰ εἰς πτώσιν
ἢ ἀριθμόν.

ἀ. Ὄνόματα τινὰ εἶναι ἄκλιτα. Ἄκλιτα δὲ κυρίως λέ-
γονται, ὅσα φυλάττουσι ἀμετάβλητον τὴν λήγουσαν τῆς ὀνομα-
στικῆς, καὶ διακρίνονται αἱ πτώσεις αὐτῶν μόνον ἐκ τοῦ ἄρθρου·
τοιαῦτα εἶναι: 1. τὰ ὀνόματα τῶν εἰκοσιτεσσάρων γραμμάτων· 2. τὰ

ἀριθμητικά ἀπὸ τὸ πέντε ἕως τὸ ἑκατόν· 3. τὰ οὐσιαστικὸν χρεῶν·
4. τὰ ἑβραϊκὰ καὶ ἄλλα ξένα ὀνόματα· 5. τὰ μιμητικὰ τῆς φωνῆς
τῶν ζώων· ὡς, καὶξ, καί· κ.τ.λ. 6. πᾶν ὄνομα λαμβανόμενον ὡς
ὑποκείμενον ὀρισμοῦ, ἢ ἄλλης τινὸς προτάσεως, μὲ τὸ σὺδέτερον
ἐρθρον· ὡς, τὸ Θεός, τὸ Μαρία.

β'. Τινὰ εἶναι μονόπτωτα, εὐρίσκονται δηλαδή κατὰ
μίαν μόνην πτώσιν, κατὰ ὀνομαστικὴν, ὡς, τὸ ὄφελος, τὸ ἥδος·
κατὰ αἰτιατικὴν, ὡς, τὸ νέωτα, εἰς νέωτα· κατὰ γενικὴν, ὡς,
τὸ μάλη, ὑπὸ μάλης· κατὰ κλητικὴν, ὡς τὸ μέλε, τᾶν, ἡ τάν.

γ'. Τινὰ εὐρίσκονται κατὰ ὄνομ. καὶ αἰτιατ. ὡς τὸ ὄναρ,
τὸ ὕπαρ.

δ'. Ἄλλα ἔχουσι μόνον πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὅποια τὰ
ὀνόματα τῶν πανηγύρεων, ὡς, Ὀλύμπια, Ἴσθμια, Πύθια,
Νέμεα, κ. τ. λ. Καὶ ὀνόματα τινῶν πόλεων, ὡς, Ἀθηναίαι,
Μέγαρα, κ. τ. λ.

ε'. Ἄλλα μόνον ἐνικὸν, ὡς, ἀήρ, γῆ, ἔλαιον, πῦρ,
κ. τ. λ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

Ἄηδων, γεν. ἀηδόνος, κ. τ. λ. καὶ ἀηδῶ, ἀηδοῦς, κ. τ. λ..

Ἄϊδης, γεν. αἰῖδος, αἰῖδι, ἐκ τοῦ ἀχρ. αἰς.

Ἄλκη, γεν. ἀλκῆς, δοτ. ἀλκί, ἐκ τοῦ ἀχρήστου ἄλξ.

Ἄλς, γεν. ἀλός. Πληθ. οἱ ἄλες.

Ἄλως, γεν. ἄλωος καὶ ἄλω. Αἰτ. ἄλω καὶ ἄλως, ἄλωνος,
ἄλωσι.

Ἄμνός, γεν. ἀρνός ἐκ τοῦ ἀχρήστου ἄρην, ἀρένος, καὶ κατὰ
συγκοπὴν ἀρνός, δοτ. ἀρνί, αἰτ. ἄρνα. Πληθ. ἄρνες, ἀρνῶν, ἀρ-
νάσιν, ἄρνας.

Ἄναξ. κλητ. ἄνα.

Ἄπόλλων, γεν. Ἄπόλλωνος. Αἰτ. Ἄπόλλω. Κλητ. Ἄπολλον.

Ἄρης, γεν. Ἄρεος καὶ Ἄρεως, δοτ. Ἄρει, αἰτ. Ἄρη καὶ

Ἄρην.

Ἄστήρ. γεν. ἀατέρως, κ. τ. λ. Πληθ. δοτ. ἀστράσι.

Βρέτας, γεν. βρότεος. Πληθ. βρέτη.